

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 23. februar 2006
Dok.: AHN40052
Strafferetskontoret

Udkast til tale

til brug ved besvarelse af samrådspørgsmål T og U
fra Folketingets Retsudvalg (REU alm. del) tirsdag
den 28. februar 2005 kl. 14.00 om udnyttelsen af
strafferammen i og eventuel ændring af straffelovens
§ 222 om seksuelt misbrug af børn.

Spørgsmål T:

”Hvilke årsager kan der være til, at domstolene i sager om seksuelt misbrug af børn ikke udnytter strafferammen fuldt ud.”

Spørgsmål U:

”Mener ministeren, at der kan være grund til at foretage ændringer af straffelovens § 222 set i lyset af, at den voksne alene i kraft af sin overlegenhed kan gennemføre seksuelle overgreb mod børn uden egentlig anvendelse af tvang eller fremsættelse af trusler herom, og vil en farbar vej i den forbindelse være at ændre formuleringen i straffelovens § 222 af de skærpende omstændigheder, som udløser en højere strafferamme.”

1. Retsudvalget har med spørgsmålene T og U bedt om en drøftelse af straffelovens bestemmelse om seksuelt misbrug af børn.

Der er sammenhæng mellem de to spørgsmål, som jeg derfor vil besvare samlet. Jeg vil først besvare spørgsmål T om, hvilke årsager der kan være til, at domstolene ikke udnytter strafferammen fuldt ud i sager om seksuelt misbrug af børn.

2. Jeg vil starte med at slå fast, at det generelt set er sjældent, at domstolene udnytter strafferammen fuldt ud, når de dømmer i straffesager.

I den forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at det heller ikke er meningen med strafferammerne, at domstolene skal udnytte strafmaksimum fuldt ud. Meningen med strafferammerne er tværtimod, at de generelt skal være så rummelige i forhold til den pågældende lovovertrædelse, at domstolene har plads til at fastsætte en passende straf inden for strafferammen, når man står over for sjældent forekommende eller endnu ikke set særlig grove overtrædelser.

Der, hvor vi i praksis ser strafferammerne blive udnyttet fuldt ud, er stort set kun i sager om alvorlig narkokriminalitet og drab efter henholdsvis straffelovens § 191 og § 237. Fælles for disse to straffebestemmelser er, at de vedrører kriminelle handlinger, der er karakteriseret på en entydig måde.

Straffelovens § 222 om seksuelt misbrug af børn omfatter derimod sager af vidt forskellig karakter.

I den milde ende af strafskalaen omfatter bestemmelsen sager om enkeltstående eller korterevarende seksuelle forhold til unge i alderen 13-14 år, hvor tiltalte og den forurettede har været følelsesmæssigt engagerede. Strafniveauet i disse sager er 60 dage til 4 måneders fængsel, som der kan være grundlag for at gøre betinget, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste. Har aldersforskellen mellem tiltalte og forurettede været lille, giver man typisk tiltalefrafald.

I den anden ende af spektret for de sager, som skal straffes som overtrædelse af § 222, er langvarige incestforhold og grove sager om voldtægt af små børn. Der kan altså være meget betydelige forskelle i karakteren og grovheden af den enkelte overtrædelse af bestemmelsen. Strafferammen skal derfor være så rummelig, at der er

plads til at give meget strenge straffe i de rigtig grove sager.

3. Jeg vil herefter gå videre til besvarelsen af spørgsmål U, om der kan være grund til at foretage ændringer af straffelovens § 222 set i lyset af, at den voksne alene i kraft af sin overlegenhed kan gennemføre seksuelle overgreb mod børn uden egentlig anvendelse af tvang eller fremsættelse af trusler.

I 2002 blev strafferammen i straffelovens § 222 forhøjet med 2 år fra fængsel indtil 6 år og under skærpede omstændigheder indtil 10 år til fængsel indtil 8 og 12 år (lov nr. 380 af 6. juni 2002). Formålet med ændringen af strafferammen var ikke, at domstolene i almindelighed skulle udmåle straffe på henholdsvis 8 og 12 års fængsel. Formålet var at sikre en vis *generel* forhøjelse af straffene for overtrædelse af § 222.

Siden lovændringen har Rigsadvokaten fulgt nøje med i retspraksis. Rigsadvokaten har foreløbig afgivet to redegørelser om udviklingen i strafniveauefter lovændringen.

Ved den seneste redegørelse, som jeg modtog i juni sidste år, var det Rigsadvokatens opfattelse, at strafudmålingen i disse sager generelt set måtte antages at tage udgangspunkt i tilkendegivelserne i forarbejderne til strafsikringsloven.

Vestre Landsret har også tillagt Folketingets ønske om en skærpelse af strafudmålingen i disse sager væsentlig betydning ved de 3 domme, der foreløbig er afsagt i Tønder-sagen. Det fremgår af Vestre Landsrets begrundelser i de tre domme, som jeg har tilsendt Retsudvalget. Det fremgår også af begrundelserne, at landsretten lægger vægt på, at de tiltalte var langt ældre end forurettede, og at forholdene kun kunne begås som følge af hendes fars dominerende stilling og udnyttelse af hende.

Det viser efter min opfattelse, at den form for ”indirekte” tvang, som nævnes i samrådsspørgsmålet faktisk indgår som et skærpende moment ved strafudmålingen.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at Rigsadvokaten har anmodet om 3. instansbevilling i to straffesager om overtrædelse af straffelovens § 222, hvor de tiltalte blev idømt fængsel i henholdsvis 1 år og 1 år og 3 måneder. Sagerne vedrører overgreb mod drenge i alderen 6 år og 10-12 år. Rigsadvokaten har som begrundelse for anmodningen bl.a. henvist til, at overgrebene fandt sted efter strafskærpselsen i 2002 trådte i kraft, og at overgrebene i relation til strafudmålingen i et vist omfang må sidestilles med voldtægt, da voksnes seksuelle forhold til mindre børn må antages at indebære en udnyttelse af den voksnes fysiske og psykiske overlegenhed i forhold til barnet.

Som jeg har oplyst i forbindelse med besvarelsen af flere spørgsmål fra Retsudvalget under almindelig del, har

jeg anmodet Rigsadvokaten om fortsat at følge udviklingen i retspraksis og afgive en ny redegørelse om strafniveauet i sager om seksuelt misbrug af børn inden den 1. juli 2006.

Rigsadvokatens redegørelse vil naturligvis blive sendt til Retsudvalget, når den foreligger. Jeg vil på det tidspunkt gøre status og foretage en samlet vurdering af, om det er nødvendigt med nye lovgivningsinitiativer.

Der skal ikke herske tvivl om, at regeringen og jeg vil gøre alt, hvad der kan og bør gøres for at forhindre seksuelt misbrug af børn og unge.